

26. jaanuar 2021

Avalik kiri peaminister Kaja Kallasele ja uue Eesti valitsuse liikmetele:

Kui president Biden võttis Valges Majas vastu oma uued kohustused, kujundas ta ümber *Oval Office*'i, kajastamaks tema prioriteete ja inspiratsiooniallikaid. *Resolute Deski* lähedale paigaldati maal Benjamin Franklinist – ettevõtlikust teerajajast, riigimehest, diplomaadist ja leiutajast. Tema sulest pärineb mõte, millega tervitame uue valitsuse ametisse asumist:

"Tee jõukuseni on sama lihtne kui tee turuplatsile. See sõltub peamiselt kahest asjast, töökusest ja kokkuhoidlikkusest: see tähendab, et ärge raisake aega ega raha, vaid kasutage mõlemat kõige paremini. Ilma töökuse ja kokkuhoidlikkusest ei tee midagi; koos nendega teeb kõike."

Me soovime teile ja uuele valitsusele valmisolekut töötada ja tegeleda meie riigi ees ootavate väljakutsetega ning toetuda ettevõtete rahvusvahelisele kogukonnale, kellel on innukus, teadmised ja oskused nende probleemide lahendamiseks. Tervishoiuteenuste pakkujate ja eesliinitöötajate kõrval seisavad paljud eraettevõtted, nii Eestis kui USA-s, kes mängivad jätkuvalt epideemiaga toime tulemisel olulist rolli - vaktsiinide, isikukaitsevahendite arendamisel ja levitamisel, antikehade testimisel ja üldise majanduse töös hoidmisel ning töökohtade säilitamisel.

Leiame, et uue valitsuse loonud kahe erakonna koalitsioonileping on positiivne; see annab äri- ja välisinvestorite kogukonnale lootust, et paljud selle riigi edu jaoks olulised küsimused saavad tähelepanu. Palun lubage meil tuua välja peamised valdkonnad, mida meie liikmed, kelle äritegevus ulatub Eestist Ameerikani ja kõikjal mujal, soovivad esile tõsta kui neid, kus näeme kõige rohkem arenguruumi ja kus saame valitsusele konstruktiivses dialoogis partneriks olla:

Eesti peaks tuginema oma positsioonile **Digital Frontrunners (Dg+)** rühmas, et tagada digitaalsete teenuste ühtse turu areng avatud majanduse, vabakaubanduse ja Atlandi-ülese koostöö põhimõtetel, ohjeldades toksilise protektsionismi mõjusid. Eesti on idufirmade kasvulava ja ülereguleerimine takistab nende kasvu, piirab ambitsioone ja kasvatab halduskoormuse nii raskeks, et see heidutab paljusid uusi innovaatoreid riske võtmast.

Tervitame valitsuse lubadust **suurendada avaliku sektori teadus- ja arendustegevuse rahastamist 1%-ni SKPst**. Kui ülikoolidel pole teadusprogramme, mis on vajalikud innovaatilise mõtteviisi ergutamiseks, kui puudub mehhanism nende ideede edasikandmiseks tööstusesse kui puudub automatiseerimine ja tootmise digitaliseerimine, siis jäävad meie ühised ambitsioonid vaid unistusteks.

Toetame valitsuse otsust **mitte kehtestada uusi makse** ja hoiduda olemasolevate maksude tõstmisest. Lisaks palume teil seista hea maksupoliitika põhimõtete eest ka ELis ja OECDs, aidates saavutada konsensust kavandatavate **digitaalteenuste maksude diskrimineerimisvastaste reeglite** osas. Lisaks sellele soovitame kõigil liikmesriiklikel ja EL-i asutustel tungivalt luua tingimused, et säilitada ettevõtete võime liigutada ka USA jurisdiktsioonis andmeid – selleks on hädavajalik pidada USA-ga viivitamatult läbirääkimisi uue ülekandemehhanismi üle, mis asendaks tühistatud „**Privacy Shield**”i raamistikku.

Teeme valitsusele ettepaneku jätkata **Ameerika Ühendriikidega topeltmaksustamise vältimise lepingu** sõlmimist, mis **väldiks sissetulekute liigset maksustamist**. See meelitaks veelgi talente ja võimaldaks töötajatel mõlemas riigis töötada ning saada sotsiaalkaitset, kannatamata samal ajal topeltmaksustamise all.

On selge, et valitsuse jätkuv entusiasm **tehisintellekti (AI)** toetamisel sümboliseerib üht suurimat innovatsiooni ja tootlikkuse kasvu võimalust Eestis, nii avalikus kui ka erasektoris. Toetame ettepanekuid, mis on püstitatud Eesti riiklikus tehisintellekti strateegias ajavahemikuks 2019–2021 ja sellele lisatud Eesti tehisintellekti töörühma aruandes (s.t. Krati raportis). Tehisintellekti seadustamisel on oluline hoiduda nn kõikehõlmavatest lahendustest, mis suruvad sarnase raamistiku kõikidele rakendusalaadele, sest see pärsiks väga mitmekesiste potentsiaalsete rakenduste arengut. Õige lähenemisviis on **läheneda** reeglitele ja regulatsioonidele **sektori- ja rakenduspõhiste vaatega** ning teha koostööd nende arendamise eest vastutavate osapoolte ja innovatsiooni loovate ettevõtetega.

Eesti **tervishoiusüsteem** on üks tõhusamaid maailmas, võttes arvesse selle **alarahastamist**. Tegelikult ravi rahastamise puudulikkus aga vähendab SKP-d ja elukvaliteeti. Samal ajal on **digitaalsete tervishoiuteenuste** valdkonnas potentsiaali rohkem, kui täna ette kujutatakse. Eesti ettevõtluskeskkonna atraktiivsus või isegi sobivus sõltub sellest, kui hästi tervisesüsteem toimib ning kas ravimid ja tervishoiuteenused on kõigile elanikele kättesaadavad. Oleme valmis valitsusega koostööd jätkama **e-tervise taristu** arendamises, mis seda kõike võimaldab.

Olukord, kust **reisi- ja turismitööstus** ennast leiab, on **üle jõu käiv**. See on lühiajalises perspektiivis Eesti majanduse alahinnatuim väljakutse ja on poliitikakujundajate poolt liiga vähe tähelepanu pälvinud. Selles sektoris, kus arusaadavate piirangute tõttu puudub majandustegevus, toimuv kapitali hävimine on peaaegu ennenägematu kaasajal. Sektoris, kus kvalifitseeritud töötajate puudus oli juba probleem, võib see (sektori tühjaks vajumine) veel rohkem kaasa tuua laastavaid tagajärgi, mis vähendavad külalislahkust ja kõrget teeninduse taset, mida inimesed on harjunud Eestilt ootama. Meie reisi- ja turismikomitee on valmis kohtuma uue valitsuse liikmetega, et anda täpsem ülevaade sammudest, mida saab astuda, et ennetada sektori täieliku kokkuvarisemist.

Eesti majandus peab taas muutuma elujõuliseks ja avatuks. Tervitame otsust jätkata töötamist **rahvusvaheliste talentide Eestisse meelitamise nimel**. Oleme valmis koostööks uue valitsusega, tagamaks, et Eesti majanduse saaks taaskäivitada kohe, kui epidemioloogiline olukord seda võimaldab.

Kutsume üles hoidma välisinvestorite kogukonna ja Eesti valitsuse vahelist pidevat dialoogi. See annab ettevõtetele kindluse, mis kaasneb valitsuse plaanide ja kavatsuste parema mõistmisega, samuti võimaluse ühistes huvides ideede ja ettepanekute väljatoomiseks.

Teie valitsus ei ole oma väljakutsetega üksi. Eesti inimesed, ettevõtted ja kodanikuühiskond on siin, et aidata, kus saab - epideemia on seda tõestanud.

Nagu Benjamin Franklin on öelnud: „Ma avastasin juba varakult, et kui töötasin iseenda hüvanguks, siis töötasin üksi enda jaoks; kui aga töötasin ka teiste heaks, siis töötasid ka teised minu heaks.”

AmCham komiteede juhid 2021

(Elo Tamm, Pirjo Jha, Martin Lään, Michael Burich, Nele Normak, Andreas Kaju)

AmCham Estonia juhatus 2021

Indrek Laul

Kai Tammist

Niels Hollender

Hannes Reinula

Carl Pucci

Nele Normak

Michael Burich

Megan Riley

Daria Sivovol

Andrea Lindgren

1997. aastal taasasutatud Ameerika Kaubanduskoda Eestis (AmCham Estonia) on juhtiv välisettevõtluse keskus Eestis, kuhu kuulub üle 130 ettevõtte paljudest sektoritest, millel on tegevusi ja töötajaid Eestis ja kogu Euroopas. AmCham Eesti räägib Eestis tegutsevatest Ameerika, Eesti ja rahvusvahelistest ettevõtetest ning selle eesmärk on tagada riigis kasvule suunatud äri- ja investimiskliima. AmCham Estonia on AmChams in Europe Associationi (ACE) ja USA Kaubanduskoja liige.